

Vize řízení Národního akreditačního úřadu pro terciární vzdělávání (AÚ)

Níže rozpracovaná vize akcentuje vybrané priority, jejichž naplnění má potenciál generovat zásadní strukturální změny, a to jak uvnitř akreditačního úřadu, tak v oblasti hodnocení kvality terciárního vzdělávání. K těmto prioritám patří především aspekt **internacionalizace** v činnosti akreditačního úřadu, dále důraz na vyšší míru **prostupnosti** vzdělávacího systému v České republice, což bude mít výrazný pozitivní dopad na dostupnost vzdělání a rovněž na trh práce. Významnou navrhovanou strukturální změnou je **digitalizace** akreditačních procesů, procesů hodnocení kvality vzdělávání i administrativních procedur AÚ. K prioritním oblastem patří rovněž vyšší míra **komplexity** v hodnocení kvality institucí a **adaptace na nové trendy ve vzdělávání**.

A. Krátkodobé cíle a úkoly

- Personální, administrativní a materiální stabilizace úřadu

1. Podpis příslušných smluv a realizace okamžitých opatření (dodávky energií, nájem nebytových prostor, využívání síťové infrastruktury, převedení movitého majetku, využívání poštovních služeb)
2. Zajištění spisové služby, provedení a dokončení spisové rozluky mezi AÚ a MŠMT

- Sestavení návrhu rozpočtu AÚ na rok 2026

Příprava návrhu rozpočtu AÚ do poloviny července 2025 (koordinace s MŠMT).

Předložení materiálu na zasedání Vlády České republiky (září 2025).

Rozpočet by měl v maximální možné míře zohledňovat strategický cíl, kterým je integrace AÚ do EQAR a ENQA. Úspěch tohoto procesu vyžaduje posílení rozpočtu, který umožní realizovat návštěvy na místě a využití zahraničních hodnotitelů v souladu s ESG (viz níže).

- Personální zabezpečení a realizace výběrového řízení na nové zaměstnance AÚ

1. Zajištění podmínek přechodu stávajících zaměstnanců NAÚ do nového úřadu.
2. Realizace výběrového řízení na nové zaměstnance AÚ
3. Vytvoření funkčního mzdového systému a adekvátních pracovněprávních podmínek pro zaměstnance (vč. benefitů).

- Přijetí nového Statutu AÚ

1. Nový Statut AÚ by měl v maximální možné míře směřovat k harmonizaci s *European Standards and Guidelines* (v případech, u nichž není nutná legislativní změna). Status AÚ předpokládá rozšíření činností ve srovnání se současným stavem a tato skutečnost by měla být zohledněna v rozpočtu AÚ.

- Okamžité zahájení činnosti AÚ s cílem zamezit možným prodávám v rozhodování o akreditacích zapříčiněným legislativní změnou.

V případě zvolení nových členů Rady AÚ bude nezbytné zajistit příslušná školení.

Vzhledem k časovému souběhu probíhajících akreditačních procesů a přijetí nového Statutu AÚ (předjímacího řadu odlišných procesů) bude pravděpodobné nutné ustanovit překlenovací období, během kterého budou využívány stávající procesy.

- Implementace ustanovení novely VŠ zákona do rozhodovacích procesů a administrativních mechanismů AÚ, a to především v oblasti vyššího odborného školství (VOŠ) a doktorského studia.

1. Integrace změn v oblasti doktorského studia do rozhodovací praxe AÚ (standard školitele, výuková povinnost studentů doktorského studia, způsob ukončení doktorského studia atd.). Koordinace s dvouletým projektem PPROVŠ vyhlášeným ze strany MŠMT.

2. Vypracování a přijetí vnitřních předpisů a standardů týkajících se činnosti AÚ v oblasti vyššího odborného školství (viz níže).
- **Zahájení komunikace se zahraničními institucemi (např. *World Federation of Medical Education*) o právní kontinuitě mezi NAU a Akreditačním úřadem s cílem dosáhnout automatického převedení platnosti mezinárodních smluv a licencí z NAU na Akreditační úřad.**
Vzhledem k vysokým počtům studentů z USA na lékařských fakultách v ČR je nutné otázce právní kontinuity v komunikaci se zahraničními partnery věnovat okamžitou pozornost. Platnost těchto smluv se vztahuje například na uznávání lékařského vzdělání z ČR ve Spojených státech amerických či na možnost udělování finanční podpory americkým studentům v České republice.

B. Střednědobé a dlouhodobé cíle a úkoly

- **Integrace Akreditačního úřadu do *The European Quality Assurance Register for Higher Education* (EQAR) a *The European Association for Quality Assurance in Higher Education* (ENQA). Předpokladem mezinárodního začlenění AÚ je dosažení plné kompatibility s *The Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*.**

Novela VŠ zákona legislativně zakotvila právní a finanční nezávislost Akreditačního úřadu a splnila tak hlavní podmínku formulovanou zástupci EQAR. Na základě další diskuse s EQAR je nutné identifikovat míru shody české akreditační praxe a principů hodnocení kvality s ESG s cílem splnění kritérií členství v EQAR /ENQA. V této souvislosti bude nutné v debatě s partnery vyjasnit několik potenciálně sporných bodů a případně navrhnout možnosti řešení, v krajním případě legislativních. Kromě níže zmíněných oblastí se jedná především o posílení analytické činnosti AÚ, či osvětovou a metodickou činnost ve vztahu k vysokým školám.

Soulad s ESG bude nicméně vyžadovat přidělení dodatečných finančních prostředků do rozpočtu AÚ, které budou vynakládány například na zahraniční hodnotitele či návštěvy na místě (viz níže).

1. ESG: Zapojení zahraničních expertů do hodnocení kvality a akreditačních procesů (pozice člena rady AÚ či člena hodnotících panelů).
VŠ zákon připouští možnost zapojení zahraničních odborníků, což je ovšem v praxi komplikováno jak skutečností, že akreditační řízení probíhá dle správního řádu

v českém jazyce, tak zvýšenými nároky na jazykovou vybavenost členů rady, úřadu samotného, hodnotících panelů i přezkumné komise. Povinnost využití zahraničních expertů není ve VŠ zákoně explicitně zakotvena. Zapojení zahraničních expertů rovněž zvýší požadavky na vytvoření dokumentů v anglickém jazyce a na anglickojazyčné pracovní prostředí.

2. ESG: Standardy pro hodnocení a zajišťování kvality a pravidla pro akreditaci stanovuje a schvaluje příslušný Akreditační úřad.
V ČR v současné době stanovuje akreditační standardy svým nařízením Vláda České republiky. Současné standardy je zároveň nutné podrobit revizi, která bude zohledňovat změny např. v doktorském studiu či trendy ve vysokoškolském vzdělávání (např. digitalizace ve vzdělávání atd.).
3. ESG: Akreditační proces a proces hodnocení kvality předpokládá návštěvu na místě (on-site visit) jako součást hodnotícího procesu.
VŠ zákon umožňuje v rámci externího hodnocení návštěvu na místě, avšak neukotvuje její povinnost.
4. ESG: Akreditační úřad zveřejňuje celou zprávu o hodnocení kvality příslušné instituce či o procesu akreditace studijního programu, tak aby byl naplněn požadavek transparentnosti diktovaný veřejným zájmem.
Novela VŠ zákona předpokládá zveřejňování výrokových částí rozhodnutí, a rovněž informace o zahájených řízeních. Možný konflikt se správním řádem.
5. ESG: Existují přesně definovaná pravidla pro řešení stížností vůči postupu Akreditačního úřadu v oblasti hodnocení kvality. Pravděpodobně možné nastavit pravidla pro řešení stížností ve statutu Akreditačního úřadu.

- **Příprava na zahájení procesu nového hodnocení univerzit v souvislosti s prodloužením udělených institucionálních akreditací (Zahájení komunikace s reprezentacemi o představách a návrhu postupu ze strany AÚ).**

V letech 2027/2028 by měla proběhnout hodnocení univerzit, které obdržely jako první institucionální akreditace (UK, MUNI, UPOL, UPCE), a to v důsledku žádosti o prodloužení IA.

Návrh možného postupu:

- A) Provedení institucionálního auditu na místě ze strany AÚ (v souladu s požadavky ESG).
- B) Zjednodušená žádost o prodloužení institucionální akreditace ze strany univerzity. Prodloužení bude uděleno mimo jiné na základě posouzení historie IA u konkrétní instituce ze strany AÚ a plánu budoucího rozvoje univerzity v souladu s jejím dlouhodobým plánem.
- C) V případě některých univerzit proběhl v nedávné době proces jejich komplexního hodnocení (UK, MUNI, UPOL). Závěry hodnocení by měly být využity v procesu posuzování žádosti o prodloužení IA.

- **Digitalizace akreditačního řízení a procesu komunikace s univerzitami v oblasti hodnocení a zajišťování kvality.**

Digitalizace akreditačního řízení a komunikace s univerzitami povede k zásadnímu zpružnění a zrychlení akreditačního procesu, procesu hodnocení kvality i metodického vedení ze strany AÚ. Digitalizace zároveň výrazně zvýší možnosti datové analýzy využitelné k hodnocení kvality vzdělávacího procesu a jednotlivých ukazatelů v komparativním (národním i evropském) pohledu. Při digitalizaci procesů i evaluaci výsledků vysokých škol v rámci vlastního akreditačního procesu bude efektivní využít existenci datových skladů i umělou inteligenci (AI) při vyhodnocování dat. Ve shodě s požadavky ESG povede digitalizace rovněž k vyšší míře otevřenosti a transparentnosti akreditačních procesů a procesů hodnocení kvality.

- **Zjednodušené akreditační řízení u mezinárodních *joint degree* studijních programů.**

Podpora společných studijních programů Evropských univerzitních aliancí, zjednodušení duplicitního akreditačního řízení do doby vstoupení AÚ do EQAR. Po harmonizaci praxe Akreditačního úřadu s principy ESG a vstupu do EQAR odpadne pravděpodobně nutnost dvojí akreditace.

- **Podpora plánu Evropské komise vedoucí k harmonizaci evropského vzdělávacího prostoru: implementace *European Label (European Degree)***

Projekt evropského diplomu je projevem komplexního procesu harmonizace evropského vzdělávacího prostoru. Předpokládá automatické uznávání vysokoškolských diplomů napříč evropskou unií. Evropský diplom může být zároveň udělován skupinou univerzit z několika zemí sdružených v univerzitní alianci. Jedním z předpokladů implementace je existence jednotných standardů hodnocení a zajišťování kvality v terciárním vzdělávání napříč EU.

- **Vypracování transparentních pravidel pro využívání *distanced learning and teaching* v kontextu studijních programů realizovaných na univerzitách.**

- **Vyšší míra provázanosti celoživotního vzdělávání (především ve formě tzv. mikrocertifikátů) na vysokých školách**

Český vzdělávací systém obecně trpí nízkou prostupností mezi jednotlivými typy a formami vzdělávání. Je nutné vytvořit legislativní podmínky pro využití mikrocertifikátů ve studijních programech, a tím rozšířit možnosti flexibilního vzdělávacího portfolia v ČR.

- **Integrace studijních programů tzv. krátkého cyklu (jednoleté či dvouleté studijní programy) do terciárního profesního vzdělávání**

Zahájení diskuse o vyšší míře prostupnosti mezi VOŠ a VŠ. V průběhu přechodného tříletého období vytvoření standardů pro posuzování a zajišťování kvality VOŠ v koordinaci se současným akreditačním orgánem pro VOŠ. Základem pro odbornou diskusi o standardech hodnocení a zajišťování kvality studijních programů ve vyšším odborném vzdělávání mohou být výsledky projektu OPVVV *Inovace VOV*, který se

zaměřoval na standardy v jednotlivých oblastech vzdělávání pokrývaných vyššími odbornými školami v České republice. Po ukončení činnosti současného akreditačního orgánu pro VOŠ bude žádoucí rozšířit radu AÚ o člena/členy specializující se především na hodnocení kvality VOŠ a profesních studijních programů.

- **Směrování ke komplexnímu hodnocení vysokých škol v České republice. Využití části Hodnocení 2025 dle Metodiky 17+ pro zajišťování a hodnocení kvality – například v oblasti doktorských studijních programů (Modul 4).**

V současné době se NAÚ primárně při hodnocení kvality instituce věnuje zejména zabezpečení kvality studijních programů. Tohle hledisko bylo určující i v průběhu získávání institucionální akreditace. Nicméně systém řízení kvality činností by měl fungovat jako provázaný celek, tedy řízení kvality i tvůrčí činnosti i souvisejících činností. To vše je propojeno i v ESG parametrech. Na instituce jako celek nahlíží ve svých analytických hodnoceních například i EUA.

- **Posílení vazeb mezi vzděláváním a výzkumem s důrazem na společné identifikátory.**

Dosavadní závislost studijních programů na oblastech vzdělávání není vždy zcela funkční. AÚ na základě diskuse s reprezentacemi vytvoří legislativní podmínky pro využití mezinárodních ukazatelů pro příslušnost studijních programů k vědním oborům (např. FORD).

- **Minimalizace administrativní zátěže související s žádostmi o nové akreditace, zejména již existujících kvalitních studijních programů, a přesun důrazu na výukový proces.**

AÚ vytvoří procesní a legislativní podmínky pro dlouhodobý rozvoj kvalitních studijních programů bez nutnosti vytvářet nové akreditační spisy a žádosti. Systém průběžného hodnocení SP bude východiskem pro zjednodušené procesy umožňující prodloužení akreditace.

- **Přehodnocení role zpravodajů především ve vztahu k práci hodnotících komisí**

Současný proces udělování akreditací a posuzování kvality klade vysoké administrativní a časové nároky především na členy rady AÚ v roli zpravodajů, kteří vystupují paralelně k hodnotící komisí. Proces hodnocení lze zjednodušit maximálním důrazem na pravidelná školení členů hodnotící komise a využíváním institutu zpravodaje pouze ve sporných případech.

- **Budoucí profil a role garantů studijních programů**

AÚ vyhodnotí reálnou roli garantů SP a na základě tohoto hodnocení bude iniciovat diskusi o budoucím profilu. Bude zohledňovat celkovou tvůrčí činnost garantů, aby

nedocházelo k bezúčelnému vykazování výstupů, které nemají bezprostřední dopad na kvalitu studijních programů.

- **Profily studijních programů**

AÚ bude iniciovat legislativní úpravy jasně vymezující akademické a profesní studijní programy. Profesní studijní programy na vysokých školách by měly být funkčně provázány se studijními programy VOŠ, tak aby byla zajištěna prostupnost vzdělávacího systému mezi VOŠ a VŠ.

- **Zvyšování kompetencí členů hodnotících komisí a členů rady AÚ formou pravidelných školení a mezinárodních workshopů.**

Školení hodnotitelů i členů rady AÚ bude zaměřeno především na pravidla a normy ESG, které se dílčím způsobem liší od dosavadní praxe.

- **Kultivace kvality vzdělávání ve vysokoškolském prostředí formou zveřejňování analýz jednotlivých ukazatelů a trendů.**

Analytické výstupy budou veřejně přístupné v (ne)pravidelně vydávaném online newsletteru.